فصل

۲

مرتب‌سازی

۱.۲ بله- خیر

۱.۲ آیا روشی وجود دارد که بدون افزایش درجه‌ی پیچیدگی، بتوان هر الگوریتم مرتب‌سازی ناپایدار را به گونه‌ی پایدار آن تبدیل کرد؟

☐ بله ☐ خیر

۲.۲ دنباله‌ی $A[1..n]$ زیگزاگی (bitonic) است اگر عناصر دنباله را به‌ترتیب دور یک دایره بنشانیم، می‌توان یک عنصر را یافت که دنباله‌ی عناصر بعدی ابتدا صعودی و سپس نزولی باشند. آیا یک دنباله‌ی زیگزاگی را می‌توان در $\mathcal{O}(n)$ مرتب کرد؟

☐ بله ☐ خیر

۳.۲ آیا n عدد صحیح و مثبت کوچک‌تر از n^{100} را می‌توان در زمان خطی مرتب کرد؟

☐ بله ☐ خیر

۴.۲ دنباله‌ای را در نظر بگیرید که در آن عناصر با اندیس زوج از هر دو عنصر مجاورش کوچک‌تر باشد، آیا می‌توان این‌چنین دنباله‌ای را در $\mathcal{O}(n)$ مرتب کرد؟

☐ بله ☐ خیر

۵.۲ آیا یک درخت تصمیم به ارتفاع ۱۰ برای مرتب‌سازی ۷ عنصر وجود دارد؟

☐ بله ☐ خیر

۶.۲ آیا $n_0 > 1$ ای وجود دارد که برای هر $n > n_0$، آرایه‌ای با n عنصر بتوان یافت که مرتب‌سازی درجی آن از مرتب‌سازی ادغامی سریع‌تر عمل کند؟

☐ بله ☐ خیر

۷.۲ آیا الگوریتم مرتب‌سازی مقایسه‌ای (comparison sort) وجود دارد که در هر آرایه‌ی n تایی، تعداد عناصر مجزا را در زمان میانگین $\mathcal{O}(n)$ به‌دست بیاورد؟

☐ بله ☐ خیر

۸.۲ می‌خواهیم از بین n عنصر، $\frac{n}{2}$ عنصر بزرگ‌تر را به‌ترتیب پیدا کنیم. آیا برای این‌کار الگوریتمی با زمان سریع‌تر از $\mathcal{O}(n \lg n)$ وجود دارد؟

☐ بله ☐ خیر

⋆ ۹.۲ فرض کنید ماشینی وجود دارد که برای هر k ی دل‌خواه، kامین عنصر آرایه‌ی n عنصری A را در زمان $\mathcal{O}(\sqrt{n})$ محاسبه می‌کند. آیا با استفاده از این ماشین می‌توان آرایه‌ی A را در زمان $\mathcal{O}(n)$ مرتب کرد؟

☐ بله ☐ خیر

۱۰.۲ آیا می‌توان الگوریتمی از مرتبه‌ی $\mathcal{O}(n)$ داشت که n عدد موجود در یک هرم را به‌ترتیب در یک آرایه بنویسد؟

☐ بله ☐ خیر

⋆ ۱۱.۲ آیا به‌دست آوردن نزدیک‌ترین عنصر موجود در یک آرایه‌ی n تایی به عدد ورودی X توسط یک الگوریتم مقایسه‌ای از $\Omega(\lg n)$ است؟

$A[i]$ نزدیک‌ترین عنصر به X است اگر هیچ $1 \leq j \leq n$ ای موجود نباشد که $|X - A[j]| < |X - A[i]|$.

☐ بله ☐ خیر

۱۲.۲ آرایه‌ای از n عدد ۱، ۰، و ۱− داده شده است. آیا این آرایه را می‌توان در $\mathcal{O}(n)$ مرتب کرد؟

☐ بله ☐ خیر

⋆ ۱۳.۲ یک شبکه‌ی مرتب‌ساز با ۳ ورودی، برای ورودی‌های $\langle ۲, ۳, ۸ \rangle$، $\langle ۳, ۸, ۲ \rangle$، $\langle ۸, ۲, ۳ \rangle$ درست کار می‌کند. آیا این شبکه هر ورودی دیگر را هم به‌درستی مرتب می‌کند؟

☐ بله ☐ خیر

۱۴.۲ الگوریتمی را در نظر بگیرید که آرایه‌ی $A[1..3n]$ از $3n$ عدد صحیح مجزا را دریافت می‌کند و دو عدد $x < y$ را تولید می‌کند به‌طوری‌که n عنصر A کم‌تر از x، n عنصر دارای مقدار بین x و y، و n عنصر دارای مقدار بیش‌تر از y هستند. چنین الگوریتمی از $\Omega(n \lg n)$ است.

☐ بله ☐ خیر

⋆ **۱۵.۲** الگوریتم تصادفی در زمان میانگین $\mathcal{O}(n)$ وجود دارد که تعیین کند آیا یک آرایه‌ی n عنصری A حاوی عناصر تکراری هست یا خیر.

☐ بله ☐ خیر

۱۶.۲ عنصر بیشینه‌ی یک هرم کمینه با n عنصر را می‌توان در $\mathcal{O}(\lg n)$ به‌دست آورد.

☐ بله ☐ خیر

⋆ **۱۷.۲** برای هر $\epsilon > 0$ دستِ‌کم $\Omega(n \lg n)$ زمان طول می‌کشد تا با دریافت n عدد مجزا، تعداد $n^{1-\epsilon}$ عدد بیشینه‌ی این اعداد را به‌صورت مرتب به‌دست آورد.

☐ بله ☐ خیر

۱۸.۲ n نقطه‌ی $\langle x_1, y_1\rangle$، $\langle x_2, y_2\rangle$، ... تا $\langle x_n, y_n\rangle$ داده شده‌اند. فرض کنید که همه‌ی مختصه‌های x_i و y_i مجزا هستند. با فرض زوج بودن n، می‌خواهیم یک خط جداکننده‌ی عمودی L بیابیم به‌طوری‌که تعداد نقاط سمت چپ این خط با تعداد نقاط سمت راست آن برابر باشد. این خط را می‌توان در $\mathcal{O}(n)$ به‌دست آورد.

☐ بله ☐ خیر

⋆ **۱۹.۲** آرایه‌ی $A[1..n]$ که $n = 2^k - 1$ حاوی تمام رشته‌های k بیتی جز یک رشته‌ی نامشخص x است. تنها عمل مجاز «خواندن jامین بیت از رشته‌ی $A[i]$» است که در زمان ثابت انجام می‌شود. آیا می‌توان x را در زمان $\mathcal{O}(n)$ یافت؟

☐ بله ☐ خیر

⋆ **۲۰.۲** در مسئله‌ی پیشین (مسئله‌ی ۱۹.۲) اگر خواندن یک بیت j از یک عدد $A[i]$ در زمان ثابت نیز مجاز باشد، آیا می‌توان عنصر مفقود را در زمان $\mathcal{O}(nk)$ و با حافظه‌ی $\mathcal{O}(k^2)$ بیت به‌دست آورد؟ دقت کنید که نگه‌داری تمام اعداد در حافظه به $\mathcal{O}(nk)$ بیت حافظه نیاز دارد.

☐ بله ☐ خیر

۲۱.۲ مجموع کوچک‌ترین $\sqrt{n}$ عنصر از بین n عنصر مجزا را می‌توان در زمان $\mathcal{O}(n)$ به‌دست آورد.

☐ بله ☐ خیر

۲۲.۲ مرتب‌سازی سریع غیر تصادفی، یک آرایه‌ی n عضوی مرتب را در زمان $\mathcal{O}(n \lg n)$ مرتب می‌کند.

☐ بله ☐ خیر

۲۳.۲ یک گونه از الگوریتم مرتب‌سازی سریع را در نظر بگیرید که فقط بخش‌بندی‌ای را می‌پذیرد که متوازن باشد و در آن اختلاف تعداد عناصر دو بخش حداکثر ۳ باشد. زمان اجرای این الگوریتم مرتب‌سازی به‌طور میانگین $\mathcal{O}(n \lg n)$ است.

☐ بله ☐ خیر

۲۴.۲ یک ورودی از n وجود دارد که الگوریتم مرتب‌سازی سریع تصادفی همیشه در زمان $\mathcal{O}(n^۲)$ آن ورودی را مرتب می‌کند.

☐ بله ☐ خیر

۲.۲ مرتب‌سازی سریع

۲۵.۲ احتمال آن‌که الگوریتم مرتب‌سازی سریع تصادفی n عنصر را در زمان $\Omega(n^۲)$ مرتب کند دستِ‌کم برابر است با:

[۱] $۱/n$ [۲] $۱/(n!)$ [۳] $n/(n!)$ [۴] $n^۲/(n!)$

۲۶.۲ اگر در مرتب‌سازی سریع محور همواره عنصر میانه باشد، در آن‌صورت پیچیدگی الگوریتم چگونه خواهد بود؟

[۱] همیشه $\mathcal{O}(n \log n)$
[۲] همیشه $\mathcal{O}(n^۲)$
[۳] در بدترین حالت $\mathcal{O}(n^۲)$ و در حالت میانگین برابر $\mathcal{O}(n \log n)$
[۴] در بدترین حالت $\mathcal{O}(n^۲ \lg n)$ و در حالت میانگین برابر $\mathcal{O}(n^۲)$

۲۷.۲ در گونه‌ی جدید از مرتب‌سازی سریع، $۲\sqrt{n} + ۱$ عنصر اولِ آرایه‌ی n عضوی A را انتخاب می‌کنیم. سپس با یک الگوریتم ساده مانند مرتب‌سازی درجی این عناصر را مرتب می‌کنیم و میانه‌ی آن‌ها را به‌دست می‌آوریم. این میانه را محور قرار می‌دهیم و بقیه‌ی الگوریتم مرتب‌سازی را اجرا می‌کنیم. کدام‌یک از رابطه‌های زیر زمان اجرای این الگوریتم را در بدترین حالت نشان می‌دهد؟ (ارشد ۱۳۸۴)

[۱] $T(n) \leq T(n - \sqrt{n}) + \mathcal{O}(\sqrt{n})$
[۲] $T(n) \leq ۲T(n - \sqrt{n}) + \mathcal{O}(n)$
[۳] $T(n) \leq T(\sqrt{n}) + T(n - \sqrt{n}) + \mathcal{O}(n)$
[۴] $T(n) \leq T(۲\sqrt{n}) + T(n - ۲\sqrt{n}) + \mathcal{O}(n)$

۲۸.۲ بدترین زمان اجرای الگوریتم مسئله‌ی پیشین (مسئله‌ی ۲۷.۲) کدام است؟

۱ $\mathcal{O}(n\lg n)$ ۲ $\mathcal{O}(n\sqrt{n})$ ۳ $\mathcal{O}(n\lg n\sqrt{n})$ ۴ $\mathcal{O}(n^{۲})$

۲۹.۲ فرض کنید که رویه‌ی بخش‌بندی در الگوریتم مرتب‌سازی سریع به‌صورت روبه‌روست. اگر همه‌ی درایه‌های $A[p..r]$ دارای مقدارهای یکسانی باشند، مقداری که این رویه باز می‌گرداند، برابر با کدام‌یک از گزینه‌های زیر است؟ (ارشد ۱۳۸۱)

```
PARTITION (A, p, r)
  x ← A[p]; i ← p − 1; j ← r + 1
  while true
     do repeat j ← j − 1
          until A[j] ≤ x
          repeat i ← i + 1
          until A[i] ≥ x
          if (i < j)
            then SWAP(A[i], A[j])
            else    return j
```

۱ p ۲ $p+۱$ ۳ $\lfloor \frac{p+r}{۲} \rfloor$ ۴ r

۳۰.۲ کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد مرتب‌سازی سریع با بیان متداول آن (انتخاب عنصر اول به‌عنوان محور) درست است؟

۱ اگر آرایه‌ی ورودی از قبل مرتب باشد، زمان اجرای آن $\Theta(n)$ است.
۲ اگر آرایه‌ی ورودی از قبل مرتب باشد، زمان اجرای آن $\Theta(n\log n)$ است.
۳ اگر آرایه‌ی ورودی برعکس مرتب شده باشد، زمان اجرای آن $\Theta(n\log n)$ است.
۴ اگر درایه‌های آرایه‌ی ورودی دارای مقدار یکسان باشند، زمان اجرای آن $\Theta(n\log n)$ است.

۳.۲ مرتبه‌ی آماری

⋆ **۳۱.۲** الگوریتم زیر از میان n عنصر داده‌شده دو عنصر کمینه و بیشینه را پیدا می‌کند.

۱. عناصر را به تعدادی زوج عنصر به‌اضافه‌ی حداکثر یک عنصر تنها تقسیم کن.
۲. با یک مقایسه بین عناصر هر زوج، عنصر بزرگ‌تر و کوچک‌تر آن‌دو را پیدا کن.
۳. بین عناصر بزرگ‌تر عنصر بیشینه را پیدا کن (max).
۴. بین عناصر کوچک‌تر عنصر کمینه را پیدا کن (min).
۵. عنصر تنها را هم (در صورت وجود) با max و min مقایسه کن و بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عناصر نهایی را پیدا کن.

تعداد مقایسه‌های این الگوریتم چند تاست؟ دقت کنید که در سطر سوم و چهارم، از روش‌های شناخته‌شده و مرسوم برای یافتن عنصر بیشینه و کمینه استفاده می‌شود.

۱) $\lceil \frac{۳n}{۲} \rceil - ۲$ ۲) $\lceil \frac{۳n}{۲} - ۱ \rceil$ ۳) $\lceil \frac{۲n}{۳} \rceil - ۲$ ۴) $\lceil \frac{۲n}{۳} - ۱ \rceil$

⋆ **۳۲.۲** فرض کنید $X[۱ \cdots n]$ و $Y[۱ \cdots n]$ دو آرایه از اعداد دوبه‌دو متمایز و هر کدام به‌صورت غیرنزولی مرتب باشند. سریع‌ترین الگوریتم برای یافتن میانه‌ی تمامی این $۲n$ عدد از چه زمانی است؟

۱) $\mathcal{O}(۱)$ ۲) $\mathcal{O}(\lg n)$ ۳) $\mathcal{O}(\lg^{۲} n)$ ۴) $\mathcal{O}(\sqrt{n})$

۳۳.۲ فرض کنید $n = ۲^k$. می‌خواهیم عنصر بیشینه را در یک ماتریس A به‌اندازه‌ی $n \times n$ بیابیم. برای این‌کار، A را به چهار ماتریس به‌اندازه‌ی $\frac{n}{۲} \times \frac{n}{۲}$ تقسیم می‌کنیم. بیشینه‌ی هر ماتریس را به‌صورت بازگشتی به‌دست می‌آوریم، بیشینه‌ی این بیشینه‌ها جواب است. تعداد دقیق مقایسه‌های عناصر A با هم چند تاست؟ (ارشد ۱۳۸۹)

۱) $n^{۲} - ۱$ ۲) $۲n - ۱$ ۳) $۳ \lg n$ ۴) $۳(\lg n - ۱)$

۳۴.۲ الگوریتم روبه‌رو دو عنصر بیشینه و کمینه‌ی یک آرایه‌ی n عضوی A را پیدا می‌کند. بیشینه و کمینه‌ی تعداد مقایسه‌های دو عنصر از درایه‌های مختلف A به‌ترتیب برابر با کدام گزینه است؟

```
MINMAX-1 (A)
min ← 1; max ← 1
for i ← 2 to N
  do if A[i] < A[min]
       then min ← i
       else  if A[i] > A[max]
               then max ← i
```

۱) $n - ۱$ و $n - ۱$ ۲) n و n
۳) $۲(n - ۱)$ و $n - ۱$ ۴) $۲n$ و n

۳۵.۲ در الگوریتم یافتن عنصر میانه از n عنصر، ما ابتدا عناصر را به دسته‌های ۵ تایی تقسیم می‌کنیم. میانه‌ی هر دسته را می‌یابیم و سپس میانه‌ی میانه‌ها را به‌طور بازگشتی پیدا می‌کنیم. از این عنصر به‌عنوان محور در بخش‌بندی کل آرایه استفاده می‌کنیم و پس از آن به‌صورت بازگشتی همین الگوریتم را بر روی یکی از بخش‌ها اجرا می‌کنیم. رابطه‌ی بازگشتی برای زمان اجرای این الگوریتم کدام است؟ (ارشد ۱۳۸۲)

۱) $T(n) \le T(\lfloor \frac{n}{۵} \rfloor) + T(\frac{۷n}{۱۰} + ۶) + \mathcal{O}(n)$
۲) $T(n) \le T(\lfloor \frac{n}{۵} \rfloor) + T(\frac{۳n}{۱۰} - ۶) + \mathcal{O}(n)$
۳) $T(n) \le T(\lceil \frac{n}{۵} \rceil) + T(\frac{۷n}{۱۰} + ۶) + \mathcal{O}(n)$
۴) $T(n) \le T(\lceil \frac{n}{۵} \rceil) + T(\frac{۳n}{۱۰} - ۶) + \mathcal{O}(n)$